

D. L.'s 4—3—3 til 7 ordnes Forholdet i det væsentlige saaledes, at hvor Sammenstødet er at anse som tilfældigt eller ikke kan tilregnes nogen af Parterne, bliver den hele, paa begge eller alle Siderne, skete Skade at fordele lige imellem dem — „halv om halv“, som det hedder i D. L.'s 4—3—3, naar der er to Skibe. Som have havt Sammenstød — medens den skete Skade i dens Helhed skal bæres og erstattes af det Skib, fra hvis Side der er begaaet Fejl, der maa antages at have foranlediget Sammenstødet. Der tales ikke om, hvad der skal gælde, hvor Sammenstødet skyldes Fejl fra begge Sider; Reglen maa i saadant Tilfælde blive Fordeling af Skaden. Den almindelige Søretsopfattelse afviger imidlertid væsentlig fra denne mugældende danske Ret, navnlig hvor Sammenstødet er at anse som hændeligt, hvormed maa sættes i Klasse, at det ikke lader sig oplyse, hvorledes den rette Sammenhæng er, eller om og hvorvidt nogen af Parterne kan siges at være Skyld i Sammenstødet.

Alle vigtigere fremmede Sølove, derunder navnlig den norske, den svenske og den tyske, fastholde for dette Tilfælde den Regel, at der mangler Retgrund til at paalægge nogen Ansvar for en Skade, hvori han ikke har nogen Skyld, om end Hændelsen eller Kræfter, hvorover han ingen Raadighed har, maatte have gjort ham, eller rettere hans Skib, til Redskab for Stades tilføjelsen. Disse Love lade derfor Skaden blive, hvor den nu en Gang er. Man har ment, at man paa dette Punkt ikke burde stille sig fra den almindelige Søretsopfattelse, saa meget mindre som denne utvivlsomt er stemmende med almindelige Retgrundsatninger. I Lovforslagets § 221 hedder det derfor, at naar Sammenstødet er en Følge af uhykkelig Hændelse eller det ikke kan oplyses, at det er forarsaget ved Skyld paa nogen af Siderne, bærer hvert Skib sin Skade.

Om den Regel, at hvor Sammenstødet er foranlediget ved Fejl fra den ene Side, skal den Skyldige erstatte den det andet Skib og dets Ladning tilføjede Skade, er der selvfølgelig ingen Strid, og Lovforslagets § 220, 1ste Stykke, stemmer ganske dermed. Der er forsaavidt kun Anledning til at bemærke, at det naturligvis maa afgøres efter et Støn over samtlige i det enkelte Tilfælde foreliggende Omstændigheder, om det kan og bør statueres, at Sammenstødet er forarsaget ved tilregnelige Fejl. Lovforslaget indlader sig derfor ikke paa, saaledes som t. Eks. den norske Søfartslov § 78, at

Uagtsomhed, og ligesaa lidt paa at opstille bestemte Præsumtioner for, at ved Sammenstød mellem Dampskib og Sejlskib Skylden ligger hos det første, og at der er Fejl hos et sejlsende Skib, som støder mod et, der ligger for Anker. Ej heller er det anset for rigtig eller nødvendigt, saaledes som det særlige danske Lovudkast fra 1882 gjorde, at udtale, at den ved Sammenstød skete Skade altid skal anses som uagtsom, naar den er forarsaget derved, at de Forholdsregler ere tilfidsatte, som enten ved ful Anordning ere foreskrevne for at forebygge Sammenstød eller som fordres af godt Sømandskab. Hvad særligt Tilfidsættelsen af de anordnede Forsigtighedsregler angaar, da vil den jo vistnok, som det udtales i Lov derom af 21de Juni 1867, i Reglen maatte anses som Uagtsomhed og derfor, som det hedder, „i Medfør af de almindelige Retregler“ kunne paadrage Erstatningsansvar; men at slaa det fast i Søloven som en ubetinget og under alle Omstændigheder gældende Regel, at Tilfidsættelse af en hvilken som helst anordnet Forsigtighedsregel er at anse som en fuld Stadeserstatnings = Forpligtelse medførende Uagtsomhed, turde vel være noget betænkeligt. Kun et Moment er der i Lovforslagets § 220 fundet Anledning til særligt at fremhæve som et, der bliver at tage i Betragtning ved Afgørelsen af, om der er tilregnelig Fejl til Stede, det nemlig, at der skal tages et billigt Hensyn til, at der i de stærkt bevægede, ofte brat overraskende og overvældende Øjeblikke, hvor der maa beslattes og handles, jævnlig vil mangle Tid og No til Overvejelse, og at der derfor ikke kan forlanges den samme Koldblodighed og bestindige Berøgning, som naar Omstændighederne kunne undersøges og vejes inden 4 Vægge. I den Retning gaar Bestemmelsen i 3dje Stykke af § 220, som iøvrigt ogsaa kommer til Anvendelse, hvor der er Spørgsmaal om Fejl fra begge Sider, se Paragraffens 2det Stykke.

Dette Tilfælde, hvor der er Fejl paa begge Sider, er det mest omtvistede og omtvistede; hvorledes Spørgsmaalet end løses, vil der, navnlig ogsaa naar Sagen ses fra et praktisk Synspunkt, vistnok kunne fremsettes forskellige Grindringer derimod. Det synes at have ikke lidet for sig, hvad der er bleven gjort gældende (se bl. a. Østred i Nytt jur. Archiv 20 S. 188), at den Skade, som er foranlediget ved Sammenstød af Fleres uagtsomme Handlinger, maa anses som et Produkt af deres samlede Virksomhed og derfor ogsaa bør bæres af dem i Forening, det vil sige deles ligelig imellem dem, forsaavidt det ikke kan oplyses, hvilken paavise-